CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL JEAN RICHARD DE LA TOUR
prezentate la 23 martie 2023 [1]

Cauza C-590/21

Charles Taylor Adjusting Limited,
FD
împotriva
Starlight Shipping Company,
Overseas Marine Enterprises Inc.

[cerere de decizie preliminară formulată de Areios Pagos (Curtea de Casație, Grecia)]

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Cooperare judiciară în materie civilă – Regulamentul (CE) nr. 44/2001 – Recunoașterea și executarea într-un stat membru a unor hotărâri pronunțate în alt stat membru – Articolul 34 – Motive de refuz – Încălcarea ordinii publice a statului membru solicitat – Noțiunea de «ordine publică» – Decizie care împiedică continuarea procedurilor inițiate în fața instanțelor din alt stat membru sau exercitarea dreptului la protecție jurisdicțională”

I. Introducere

1. Cererea de decizie preliminară formulată de Areios Pagos (Curtea de Casație, Grecia) privește interpretarea articolului 34 punctul 1 și a articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială [2].

2. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu având ca obiect recunoașterea și executarea de către o instanță dintr-un stat membru a unor hotărâri pronunțate de o instanță din alt stat membru care au ca efect descurajarea părților, care sesizaseră o altă instanță din primul stat membru, să continue procedura pendinte în fața instanței respective.

3. Ea va determina Curtea să stabilească dacă recunoașterea și executarea obligării acestor recurenți la plata unei despăgubiri pentru cheltuielile de judecată aferente procedurii respective, întemeiată pe încălcarea unui acord tranzacțional prin care se pune capăt unei acțiuni anterioare inițiate de aceștia și pronunțată de instanța desemnată în acordul menționat, pot fi refuzate ca fiind contrare ordinii publice, în sensul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001.

[1] Limba originală: franceza.

[2] JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74.

4. Vom prezenta motivele pentru care considerăm că, într-o astfel de situație, trebuie aplicate și principiile care au determinat Curtea să statueze că o „anti-suit injunction”, și anume o somație prin care se urmărește să se interzică unei persoane să inițieze sau să continue o procedură în fața instanțelor din alt stat membru, nu este compatibilă cu sistemul instituit prin Regulamentul nr. 44/2001.

II. Cadrul juridic

5. Articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„O hotărâre nu este recunoscută:

1. dacă recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat.”

6. Potrivit articolului 45 alineatul (1) din acest regulament:

„Instanța sesizată cu acțiunea prevăzută la articolul 43 sau 44 nu poate refuza sau revoca o hotărâre de încuviințare a executării decât pentru unul dintre motivele prevăzute la articolele 34 și 35. Instanța se pronunță în termen scurt.”

III. Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

7. La 3 mai 2006, nava Alexandros T. s-a scufundat împreună cu încărcătura sa în largul golfului Port Elizabeth (Africa de Sud). Societățile Starlight Shipping Company [3] și Overseas Marine Enterprises Inc. [4], proprietara și, respectiv, operatoarea acestei nave, au solicitat de la asigurătorii acesteia plata unei indemnizații întemeiate pe răspunderea contractuală a acestora din urmă, pentru producerea accidentului asigurat.

8. Ca urmare a refuzului acestor asigurători, Starlight a introdus, în cursul aceluiași an, acțiuni în Regatul Unit împotriva lor în fața instanței competente și, în privința unuia dintre asigurători, a recurs la arbitraj. În timp ce aceste proceduri erau pendinte, Starlight, OME și asigurătorii navei au încheiat acorduri tranzacționale [5] prin care s-a pus capăt procedurilor dintre părți. Asigurătorii au plătit, pentru producerea accidentului asigurat, într-un termen convenit, indemnizația de asigurare prevăzută de contractele de asigurare, ca plată integrală a tuturor creanțelor referitoare la pierderea navei Alexandros T.

9. Acordurile respective au fost validate la 14 decembrie 2007 și la 7 ianuarie 2008 de instanța engleză în fața căreia era pendinte acțiunea. Aceasta a dispus suspendarea oricărei proceduri ulterioare cu privire la cauza respectivă care are la origine aceeași acțiune.

10. După încheierea acordurilor menționate, Starlight și OME, precum și ceilalți proprietari și persoanele fizice care îi reprezintă legal au introdus la Polymeles Protodikeio Peiraios (Tribunalul de Mare Instanță din Pireu, Grecia) mai multe acțiuni în justiție, printre care cele din

[3] Denumită în continuare „Starlight”.

[4] Denumită în continuare „OME”.

[5] Denumite în continuare „acordurile tranzacționale”. Aceste acorduri sunt în număr de trei și sunt din data de 13 decembrie 2007, precum și 7 ianuarie 2008 și, respectiv, 30 ianuarie 2008, acest din urmă acord fiind încheiat în cadrul arbitrajului.

21 aprilie 2011 și 13 ianuarie 2012, în special împotriva Charles Taylor Adjusting Limited [6], cabinet de consultanță juridică și tehnică, care asigurase apărarea asigurătorilor navei Alexandros T. cu privire la pretențiile Starlight în fața instanței engleze, și împotriva lui FD, directorul acestui cabinet.

11. Prin intermediul acestor noi acțiuni care au un temei delictual, Starlight și OME au solicitat repararea atât a prejudiciilor materiale, cât și a celor morale pretins suferite ca urmare a declarațiilor false și defăimătoare la adresa lor, pentru care ar fi răspunzători asigurătorii navei și reprezentanții lor. Starlight și OME au susținut că, atunci când procedura inițială de plată a indemnizațiilor datorate de asigurători era încă pendinte și persista refuzul de plată a indemnizației de asigurare, prepușii și reprezentanții acestor asigurători au răspândit, în prezența Ethniki Trapeza tis Ellados (Banca Națională a Greciei), creditoarea ipotecară a proprietarei navei care se s-a scufundat, precum și pe piața asigurărilor în special zvonul fals potrivit căruia pierderea navei a fost cauzată de defecte serioase ale acesteia, despre care proprietarii săi aveau cunoștință.

12. În anul 2011, în timp ce acțiunile respective erau pendinte, asigurătorii navei și reprezentanții lor, printre care în special Charles Taylor și FD, pârâți în aceste proceduri, au introdus acțiuni împotriva Starlight și a OME în fața instanțelor engleze pentru a se constata că procedurile inițiate în Grecia constituiau încălcări ale acordurilor tranzacționale și a li se admite cererile de reparație declarativă și de despăgubire.

13. După procese în toate gradele de jurisdicție în fața instanțelor engleze, aceste acțiuni au condus la pronunțarea la 26 septembrie 2014 a unei hotărâri și a două ordonanțe de către un judecător al High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția Queen's Bench (Camera comercială), Regatul Unit (denumită în continuare „High Court")] [7], întemeiate pe conținutul acordurilor tranzacționale, precum și pe clauza de alegere a forului care desemnează această instanță, prin care se acordă recurenților plata unei despăgubiri legate de procedura inițiată în Grecia, precum și a cheltuielilor de judecată suportate în Anglia [8].

14. Monomeles Protodikeio Peiraios, Naftiko Tmima (Tribunalul de Mare Instanță în complet de judecător unic din Pireu, Secția maritimă, Grecia) a admis cererea formulată de Charles Taylor și de FD din 7 ianuarie 2015 prin care s-a solicitat recunoașterea și încuviințarea executării în parte a acestor hotărâri în Grecia, în conformitate cu Regulamentul nr. 44/2001.

15. La 11 septembrie 2015, Starlight și OME au formulat o acțiune [9] împotriva acestei hotărâri la Monomeles Efeteio Peiraios Naftiko Tmima (Curtea de Apel în complet de judecător unic din Pireu, Secția maritimă, Grecia).

16. Printr-o hotărâre din 1 iulie 2019, această instanță a admis cererea lor pentru motivul că hotărârile a căror recunoaștere și executare sunt solicitate conțin „«cvasi» anti-suit injunctions" care se opun posibilității ca persoanele în cauză să sesizeze justiția elenă, cu încălcarea articolului 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale [10], precum și a articolului 8 alineatul 1 și a articolului 20 din Syntagma (Constituția). Or, aceste dispoziții se află în centrul noțiunii de „ordine publică" în Grecia.

6 Denumită în continuare „Charles Taylor".

7 Denumite în continuare „hotărârea High Court", „ordonanțele High Court" și, împreună, „hotărârea și ordonanțele High Court".

8 A se vedea, pentru o prezentare detaliată a conținutului lor, punctele 30-34 din prezentele concluzii.

9 A se vedea punctul 25 din prezentele concluzii.

10 Semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, denumită în continuare „CEDO".

17. Charles Taylor și FD au formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Areios Pagos (Curtea de Casație). Ei consideră că hotărârea și ordonanțele High Court nu sunt vădit contrare nici ordinii publice a forului, nici celei a Uniunii Europene și nu încalcă principiile fundamentale ale acesteia. Ei susțin că faptul de a le acorda o despăgubire provizorie, în cadrul acțiunilor introduse în Grecia înainte ca acțiunile în justiție în cauză să fie exercitate în fața instanțelor engleze, nu interzicea persoanelor interesate nici să continue să sesizeze instanțele elene, nici acestor instanțe să le asigure o protecție jurisdicțională. În consecință, această hotărâre și aceste ordonanțe ale High Court au fost tratate în mod greșit ca și cum ar fi vorba despre „anti-suit injunctions”.

18. În aceste condiții, Areios Pagos (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Expresia «vădit contrară ordinii publice» a Uniunii și, prin extensie, ordinii publice naționale, care constituie un motiv de refuz al recunoașterii și al încuviințării executării în temeiul articolului 34 punctul 1 și al articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, trebuie înțeleasă în sensul că privește, pe lângă «anti-suit injunctions» explicite, care interzic inițierea și continuarea unor proceduri în fața unei instanțe din alt stat membru, și hotărâri sau ordonanțe pronunțate de instanțe din state membre care complică și împiedică accesul reclamantului la protecție jurisdicțională din partea unei instanțe din alt stat membru sau continuarea unor proceduri deja pendinte în fața sa, și o asemenea ingerință în competența unei instanțe din alt stat membru de a soluționa un anumit litigiu cu care a fost deja sesizată este compatibilă cu ordinea publică a Uniunii? Mai precis, recunoașterea și/sau încuviințarea executării unei hotărâri sau a unei ordonanțe a unei instanțe dintr-un stat membru prin care se acordă solicitanților recunoașterii și încuviințării executării o despăgubire pecuniară provizorie și anticipată pentru cheltuielile de judecată ocazionate de introducerea unei acțiuni în justiție sau de continuarea unei proceduri în fața unei instanțe din alt stat membru sunt contrare ordinii publice a Uniunii, în sensul articolului 34 punctul 1 și al articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, atunci când această hotărâre sau ordonanță se întemeiază pe motivele că:

a) din examinarea acțiunii respective, cauza este acoperită de un acord tranzacțional, încheiat în condiții legale și confirmat de o instanță din statul membru de origine a hotărârii și (sau) a ordonanței, și

b) instanța din celălalt stat membru, sesizată de pârât cu o nouă acțiune, este necompetentă în temeiul unei clauze atributive de competență exclusivă?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, caracterul vădit și direct contrar ordinii publice naționale – în conformitate cu concepțiile fundamentale politice și juridice care predomină în țară, menționate anterior, și cu normele fundamentale de drept elen, care privesc însuși nucleul dreptului la protecție jurisdicțională (articolele 8 și 20 din Constituția elenă, articolul 33 din Astikos Kodikas [Codul civil elen] și principiul protecției acestui drept, astfel cum este precizat la articolul 176, la articolul 173 alineatele 1-3 și la articolele 185, 205 și 191 din Kodikas Politikis Dikonomias [Codul de procedură civilă elen], […]), precum și cu dispozițiile articolului 6 paragraful 1 din CEDO, astfel încât, în acest caz, se poate înlătura aplicarea dreptului Uniunii privind libera circulație a hotărârilor judecătorești – constituie, în sensul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, astfel cum a fost interpretat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, un obstacol în calea recunoașterii și a încuviințării executării în Grecia a hotărârii și a ordonanțelor menționate mai sus (prima întrebare),

pronunțate de instanțe din alt stat membru (Regatul Unit), iar nerecunoașterea lor din cauza acestui obstacol este conformă cu concepțiile care integrează și promovează perspectiva europeană?”

19. Charles Taylor și FD, Starlight și OME, guvernele elen și spaniol, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise.

IV. Analiză

20. Prin intermediul primei întrebări preliminare, instanța de trimitere ridică în esență problema dacă articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o instanță dintr-un stat membru poate refuza recunoașterea și executarea unei hotărâri din cauza caracterului contrar ordinii publice dedus din faptul că această hotărâre se opune continuării unei proceduri pendinte în fața unei alte instanțe din acest stat membru, în măsura în care acordă uneia dintre părți o despăgubire pecuniară provizorie pentru cheltuielile de judecată pe care le suportă ca urmare a inițierii acestei proceduri, pentru motivul, pe de o parte, că obiectul procedurii respective este acoperit de un acord tranzacțional, încheiat în condiții legale și confirmat de instanța statului membru care a pronunțat hotărârea amintită, și, pe de altă parte, că instanța din celălalt stat membru, în fața căreia a fost inițiată această procedură, nu este competentă în temeiul unei clauze atributive de competență exclusivă.

21. În speță, hotărârea și ordonanțele High Court, ale căror recunoaștere și executare sunt solicitate în fața unei instanțe elene, au fost pronunțate la 26 septembrie 2014. Regulamentul nr. 44/2001 se aplică *ratione temporis* cauzei principale [11].

22. Acest regulament conține norme specifice în materie de recunoaștere și de executare a hotărârilor care trebuie amintite [12], subliniind că ele nu au fost toate reluate în Regulamentul nr. 1215/2012.

A. Evocarea normelor privind recunoașterea și executarea aplicabile litigiului

23. Regulamentul nr. 44/2001 prevede că „[o] hotărâre pronunțată într-un stat membru este recunoscută în celelalte state membre fără să fie necesar să se recurgă la vreo procedură specială” [13]. În cazul unei contestații, orice parte interesată care invocă pe cale principală

[11] În conformitate cu articolul 66 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1), Regulamentul nr. 44/2001 continuă să se aplice acțiunilor intentate înainte de 10 ianuarie 2015. Acest lucru este valabil și în ceea ce privește hotărârile pronunțate în Regatul Unit, în temeiul articolului 67 alineatul (2) litera (a) din Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (JO 2020, L 29, p. 7), adoptat prin Decizia (UE) 2020/135 a Consiliului din 30 ianuarie 2020 referitoare la încheierea Acordului privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (JO 2020, L 29, p. 1), în vigoare de la 1 februarie 2020, în conformitate cu articolul 185 din acesta, cu o perioadă de tranziție până la 31 decembrie 2020 (articolul 126), în care dreptul Uniunii s-a aplicat Regatului Unit, în absența unor dispoziții contrare prevăzute în acordul menționat (articolul 127).

[12] Cu privire la principiul potrivit căruia interpretarea dată de Curte în privința dispozițiilor unuia dintre aceste instrumente juridice, printre care și Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), semnată la Bruxelles la 27 septembrie 1968, astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive referitoare la aderarea noilor state membre la această convenție (JO 1998, C 27, p. 1) (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), este valabilă și pentru celelalte atunci când dispozițiile respective pot fi calificate ca fiind echivalente, a se vedea Hotărârea din 20 iunie 2022, London Steam-Ship Owners’ Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, punctul 42).

[13] Articolul 33 alineatul (1). Această normă se întemeiază pe încrederea reciprocă în administrarea justiției la nivelul Uniunii, care are la bază principiul potrivit căruia toate statele membre respectă dreptul Uniunii, având ca obiectiv să asigure libera circulație a hotărârilor [a se vedea Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 40 și jurisprudența citată), precum și Hotărârea din 12 decembrie 2019, Aktiva Finants (C-433/18, EU:C:2019:1074, punctele 23 și 25)].

recunoașterea unei hotărâri poate solicita ca hotărârea să fie recunoscută [14]. În vederea executării hotărârii, la articolul 38 din acest regulament se prevede o procedură privind obținerea, la cerere, a încuviințării executării sale în statul membru solicitat [15].

24. În acest stadiu, nu se efectuează niciun control pe fond [16].

25. În conformitate cu articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, numai în cadrul unei acțiuni împotriva hotărârii privind cererea de încuviințare a executării, prevăzută la articolul 43 alineatul (1) din acest regulament [17], instanța poate refuza sau revoca o asemenea încuviințare pentru unul dintre motivele de refuz al recunoașterii prevăzute la articolele 34 și 35 din regulamentul menționat.

26. La articolul 34 din Regulamentul nr. 44/2001 sunt enunțate patru motive generale de refuz al recunoașterii unei hotărâri [18]. Punctul 1 al acestui articol privește cazul în care „recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat”. În temeiul articolului 35 alineatul (3) din acest regulament, criteriul ordinii publice nu poate fi aplicat normelor în materie de competență [19].

27. Instanța de trimitere ridică problema aplicării acestui criteriu, având în vedere împrejurările specifice cauzei cu care este sesizată.

B. Împrejurările specifice cauzei principale

28. Mai multe elemente care țin de contextul procedural și de conținutul deciziilor în discuție merită să fie evidențiate.

1. Contextul procedural

29. Decizia de trimitere are ca obiect interpretarea motivului de refuz al recunoașterii și al executării unei hotărâri ca urmare a caracterului contrar ordinii publice al acestei recunoașteri într-un context procedural care prezintă următoarele particularități:

– *acorduri tranzacționale care prevăd competența exclusivă* a unei instanțe engleze au fost semnate de părțile din litigiul principal în cadrul unei acțiuni inițiate de Starlight pe un *temei contractual*;

[14] A se vedea articolul 33 alineatul (2) din Regulamentul nr. 44/2001. În plus, o instanță dintr-un stat membru în fața căreia recunoașterea unor asemenea hotărâri este invocată pe cale incidentală este competentă în materie [a se vedea alineatul (3) al articolului menționat].

[15] Această procedură a fost eliminată în Regulamentul nr. 1215/2012 [a se vedea considerentul (26)]. A se vedea, cu titlu de evocare a controlului exercitat, Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctele 43 și 44). În temeiul articolului 48 din Regulamentul nr. 44/2001, hotărârea de încuviințare a executării unei hotărâri străine care statuează asupra mai multor capete de cerere poate să se limiteze la unele dintre acestea care sunt disociabile, din oficiu sau la cererea reclamantului.

[16] A se vedea articolul 41, precum și considerentul (17) al Regulamentului nr. 44/2001.

[17] A se vedea considerentul (18) din Regulamentul nr. 44/2001. Potrivit articolului 43 alineatul (1) din acest regulament, „[o]ricare dintre părți poate introduce o acțiune împotriva hotărârii privind cererea de încuviințare a executării”.

[18] Alte motive sunt prevăzute la articolul 35 din Regulamentul nr. 44/2001. Acesta este consacrat respectării criteriilor de competență în materie de asigurări, de contracte încheiate de consumatori și celor care desemnează în mod exclusiv o instanță, fără luarea în considerare a domiciliului părților, precum și normei prevăzute la articolul 72 din acest regulament. Reluate la articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, dispozițiile menționate au fost extinse numai în materie de contracte individuale de muncă. A se vedea, cu titlu de ilustrare a consecințelor procedurale, Hotărârea din 3 aprilie 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, punctele 54-58).

[19] A se vedea de asemenea Hotărârea din 16 ianuarie 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, punctul 45), precum și punctul 53 din prezentele concluzii.

– pârâții din *acțiunea în răspundere delictuală* introdusă de Starlight și de OME în fața unei instanțe elene, după încheierea acestor acorduri, au obținut din partea instanței engleze respective hotărâri prin care li s-a admis cererea de protecție declarativă și li s-a acordat cu titlu de avans o despăgubire legată de cheltuielile de judecată aferente procedurii în fața instanței elene, precum și plata unor sume pentru cheltuieli de judecată ocazionate în fața instanței engleze menționate, și

– astfel cum au subliniat Charles Taylor și FD, recunoașterea și executarea acestei hotărâri depind de aprecierea obiectului său.

2. Conținutul deciziilor în discuție prezentat de instanța de trimitere

30. Problemele ridicate de instanța de trimitere rezultă din conținutul hotărârii și al ordonanțelor High Court, pe care îl deduce din cererea formulată de Charles Taylor și de FD.

31. În primul rând, aceste decizii se întemeiază pe o dublă constatare. S-a decis, pe de o parte, prin hotărâre, că acțiunile introduse în Grecia încalcă acordurile tranzacționale [20]. Aceste acorduri au fost încheiate între părțile care fuseseră toate vizate în procesele din Anglia și în procedura de arbitraj de declarații potrivit cărora ele participaseră la un fapt delictual colectiv. Efectul produs de acordurile menționate este acela că orice eventuală acțiune îndreptată împotriva acestor părți, pentru același motiv precum cel care constituie temeiul procedurilor inițiate în Grecia împotriva lor, a fost deja soluționată prin aceleași acorduri, în temeiul regulii aplicabile coautorilor delictelor.

32. Pe de altă parte, prin ordonanțe s-a arătat de asemenea că acțiunile în justiție elene au fost introduse cu încălcarea clauzei atributive de competență exclusivă.

33. În al doilea rând, prin două ordonanțe distincte, Starlight și OME au fost obligate la plata:

– pe baza hotărârii High Court de stabilire a principiului creanței și a cuantumului acesteia [21], a unui avans la despăgubirea datorată în temeiul procedurii inițiate în Grecia, respectiv a unei sume în cuantum 100 000 de lire sterline (GBP) (aproximativ 128 090 de euro) [22], care trebuia plătită până la 17 octombrie 2014, la ora 16.30, și care trebuia să acopere toate prejudiciile survenite până la 9 septembrie 2014 inclusiv, precum și

– a două sume pentru cheltuielile de judecată aferente procedurii în fața instanței engleze, și anume 120 000 GBP (aproximativ 153 708 euro) și 30 000 GBP (aproximativ 38 527 de euro), care trebuiau plătite în același termen, cu titlu de despăgubire integrală.

[20] Instanța engleză a arătat că clauzele acordurilor tranzacționale îi exonerează în special pe Charles Taylor și pe FD de orice obligație în legătură cu orice pretenție pe care Starlight și OME (sau fiecare dintre ele) ar putea să o aibă pentru pierderea navei, inclusiv de orice obligație în legătură cu pretențiile formulate în acțiunile în justiție elene.

[21] Instanța de trimitere citează punctul 83 din hotărârea High Court după cum urmează: „[Recurenții] invocă […] o cerere de despăgubire […] Cheltuielile de judecată [«costs» în versiunea originală în limbă engleză] pe care le-au efectuat până în prezent ating aproximativ 163 000 GBP. Plata intermediară [solicitată] […] se ridică la 150 000 GBP sau orice altă sumă pe care High Court o va fixa în mod suveran”. Mai departe în decizia de trimitere se arată că, la acest punct, se precizează că în procedura amintită alți recurenți solicitaseră „un avans la despăgubire egal cu 60 % din cheltuielile de judecată pe care le suportaseră în cadrul acțiunilor în justiție elene”. Pe de altă parte, la punctul 94 din această hotărâre, citat de asemenea în decizia de trimitere, High Court a considerat că „plata intermediară adecvată, care echivalează cu avansul la despăgubire citat anterior, se ridică la 100 000 GBP”. Instanța de trimitere reține în această privință că „acea considerație are de asemenea caracter declarativ și, după aprecierea cererii introductive, trebuie să se considere că se ridică în speță doar problema recunoașterii sale, iar nu cea a încuviințării executării sale, această din urmă chestiune vizând doar aspectul relevant din ordonanța care a urmat hotărârii”.

[22] La cursul de schimb din 26 septembrie 2014, a se vedea punctul 13 din prezentele concluzii.

34. În al treilea rând, în ordonanțele High Court, a căror recunoaștere și încuviințare a executării au fost solicitate instanțelor elene, figurează elemente suplimentare. Instanța de trimitere le amintește astfel:

– „[C]ele două ordonanțe [ale High Court] conțin chiar, la începutul lor, somații prin care se avertizează Starlight și OME, precum și persoanele fizice care le reprezintă că, în caz de nerespectare a ordonanței, se va putea considera că au sfidat instanța, iar bunurile lor vor putea fi confiscate sau li se va putea aplica o amendă ori persoanele fizice vor putea fi reținute (punctele 1-5)."

– „[A]ceste ordonanțe conțin de asemenea următoarele puncte, care nu au fost nici ele incluse în cererea recurenților (nu s-a solicitat ca aceste pasaje să fie recunoscute sau să li se încuviințeze executarea):

«4. O decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii va fi pronunțată împotriva fiecăreia dintre societățile Starlight și OME.

5. Va fi posibil să se introducă cereri având ca obiect plata mai multor avansuri la despăgubirea menționată [aceasta vizează în mod vădit ipoteza în care procedurile în fața instanțelor elene ar continua, iar cheltuielile recurenților ar fi multiplicate [23]].»"

– „Și prima ordonanță conține, în plus, următoarele dispoziții:

«8. […] fiecare dintre societățile Starlight și OME va încheia un acord care stipulează că părțile CTa[[24]] sunt exonerate de orice obligație în legătură cu pretențiile pe care fiecare dintre societățile Starlight și OME le-ar putea invoca în acțiunile în justiție elene introduse împotriva fiecăreia dintre părțile CTa, în conformitate cu modelul de acord anexat la prezenta ordonanță, iar Starlight și OME sunt obligate să trimită originalele semnate avocaților părților CTa […]

9. În cazul în care Starlight și OME nu pot fi localizate printr-o căutare rezonabilă sau omit ori refuză să semneze acordurile până la data menționată mai sus, se poate adresa o cerere judecătorului Kay QC pentru ca acesta să pună el însuși în executare acordurile respective.»"

35. În aceste condiții, se ridică problema calificării hotărârilor a căror recunoaștere și executare se solicită.

C. Calificarea deciziilor în discuție

36. Instanța de trimitere arată că hotărârea și ordonanțele High Court, a cărei competență exclusivă a fost aleasă de părți în cadrul acordurilor tranzacționale, determină efectele acestora asupra procedurii aflate pe rolul instanțelor elene.

37. Desigur, aceste decizii nu se adresează direct instanței elene și nu interzic în mod formal continuarea procedurii cu care este sesizată. Totuși, ele conțin motive privind competența instanței elene în raport cu acordurile tranzacționale încheiate între părți și condamnări

[23] Nota instanței de trimitere.

[24] Instanța de trimitere precizează că „«CTa» desemnează recurenții", respectiv Charles Taylor și FD, a se vedea punctul 17 din prezentele concluzii.

pecuniare, printre care o decizie referitoare la despăgubiri cu titlu de avans, disuasivă prin faptul că cuantumul său nu este definitiv și depinde de continuarea procedurii respective [25]. În plus, acestea sunt însoțite de sancțiuni și de somații indisociabile, în vederea asigurării executării lor [26]. Ele sunt adresate *in personam* Starlight și OME pentru ca acestea să înceteze să acționeze cu încălcarea acordurilor tranzacționale care conțin clauza de alegere a forului [27].

38. Pe baza tuturor acestor elemente, ni se pare justificat faptul că instanța de trimitere califică hotărârea și ordonanțele High Court drept „«cvasi» anti-suit injunctions” [28] și vizează în special deciziile de despăgubire a căror recunoaștere și executare sunt solicitate.

39. În consecință, considerăm că instanța de trimitere ridică în mod întemeiat problema compatibilității cu Regulamentul nr. 44/2001 a efectelor eventualei recunoașteri și executări a acestor decizii, referindu-se la jurisprudența Curții referitoare la *emiterea* de „anti-suit injunction” [29] pentru a deduce din aceasta un motiv de contradicție cu ordinea publică.

D. Principii jurisprudențiale aplicabile în materie de „anti-suit injunction”

1. Incompatibilitate cu principiul încrederii reciproce a controlului competenței unei instanțe dintr-un stat membru de către o instanță din alt stat membru

40. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții [30], dreptul Uniunii în materie de competență judiciară se opune pronunțării unei interdicții impuse de o instanță unei părți de a introduce sau de a continua o acțiune în fața unei instanțe dintr-un alt stat membru [31] din moment ce aduce atingere competenței acesteia de a soluționa litigiul cu care este sesizată. Astfel, o asemenea ingerință nu este compatibilă cu sistemul Convenției de la Bruxelles, nici cu cel al Regulamentului nr. 44/2001, care se întemeiază pe principiul încrederii reciproce.

[25] În plus, instanța de trimitere consideră că calcularea și acordarea în avans a cheltuielilor de judecată, sub forma unei despăgubiri provizorii, constituie în esență o sancțiune deghizată.

[26] În Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punctul 20), Curtea evidențiase deja varietatea măsurilor luate în cadrul „anti-suit injunctions”.

[27] A se vedea punctul 34 din prezentele concluzii.

[28] A se vedea în această privință expresia „o formă de «anti-suit injunction»”, utilizată la punctul 89 din Hotărârea din 19 septembrie 2018, C.E. și N.E. (C-325/18 PPU și C-375/18 PPU, EU:C:2018:739).

[29] În materie de *recunoaștere și de executare a unei hotărâri* care interzice unei părți să formuleze anumite cereri în fața unei instanțe dintr-un stat membru, Curtea a pronunțat o singură hotărâre [Hotărârea din 13 mai 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316)]. Totuși, aceasta nu este relevantă în speță. Astfel, hotărârea menționată privea o sentință arbitrală, fapt ce a determinat Curtea să considere, în principal ca urmare a domeniului de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 din care este exclus arbitrajul, că nici respectiva sentință arbitrală, nici decizia prin care, dacă este cazul, aceasta este recunoscută de instanța dintr-un stat membru nu sunt susceptibile să afecteze încrederea reciprocă dintre instanțele diferitelor state membre pe care se întemeiază regulamentul menționat (punctul 39). Rezultă că procedura de recunoaștere și de executare a unei sentințe arbitrale este guvernată de dreptul național și de dreptul internațional aplicabile în statul membru în care se solicită această recunoaștere și această executare (punctul 41). În același sens, considerentul (12) al Regulamentului nr. 1215/2012 subliniază în prezent că regulamentul amintit nu se aplică unei acțiuni sau unei hotărâri privind recunoașterea sau executarea unei sentințe arbitrale (a se vedea Hotărârea din 20 iunie 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, punctul 46).

[30] A se vedea Hotărârea din 27 aprilie 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punctele 27, 28 și 31). A se vedea de asemenea Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69), și sinteza acesteia în Hotărârea din 13 mai 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, punctele 32-34). A se vedea, în ceea ce privește decizia cea mai recentă, dar în materia răspunderii părintești, Hotărârea din 19 septembrie 2018, C.E. și N.E. (C-325/18 PPU și C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, punctul 90).

[31] A se vedea, pentru o evocare a contextului în care se utilizează „anti-suit injunctions” în țările de „common law”, Usinier, L., „Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale. – Compétence. – Exceptions à l'exercice de la compétence. – Conflits de procédures. – Articles 29 à 34 du règlement (UE) nº 1215/2012”, *JurisClasseur Droit international*, LexisNexis, Paris, 7 octombrie 2015 (ultima actualizare la 3 august 2022), fasciculul 584-170, punctul 5.

41. În plus, Curtea a înlăturat diverse motive invocate pentru a justifica ingerința respectivă:

– faptul că aceasta nu este decât indirectă și urmărește să împiedice un abuz de procedură din partea pârâtului din procedura națională. Curtea a reținut că hotărârea privind caracterul abuziv al comportamentului reproșat pârâtului care constă în a se prevala de competența unei instanțe din alt stat membru implică o apreciere a caracterului pertinent al introducerii unei acțiuni la o instanță din alt stat membru [32], și

– faptul de a fi parte la o procedură de arbitraj [33].

42. Astfel, din această jurisprudență se desprinde principiul general, în prezent consacrat, potrivit căruia fiecare instanță sesizată stabilește ea însăși dacă este competentă pentru soluționarea litigiului cu care este sesizată, în temeiul normelor aplicabile [34], și o parte nu poate fi privată, eventual sub pedeapsa sancționării, de posibilitatea de a sesiza o instanță dintr-un stat membru care va verifica competența sa [35].

2. Excepții limitate de legiuitorul Uniunii de la principiul necontrolării competenței

43. Jurisprudența Curții amintește că excepțiile de la acest principiu general sunt permise în mod limitat de Regulamentul nr. 44/2001, că privesc numai stadiul recunoașterii sau executării hotărârilor și că urmăresc să garanteze aplicarea anumitor norme de competență specială sau exclusivă prevăzute doar de acest regulament [36].

44. În consecință, în opinia noastră, este necesar să se deducă de aici că legiuitorul Uniunii a considerat că nu au nicio incidență asupra aplicării principiului necontrolării competenței convențiile prin care părțile se angajează să își supună diferendele arbitrajului sau desemnează o instanță pentru soluționarea acestora [37].

[32] A se vedea Hotărârea din 27 aprilie 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punctul 28).

[33] A se vedea Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punctele 27 și 28), precum și Hotărârea din 13 mai 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, punctul 32).

[34] A se vedea Hotărârea Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punctele 29 și 30).

[35] A se vedea, pentru o evocare a principiului și a concepției sale largi, Hotărârea din 19 septembrie 2018, C.E. și N.E. (C-325/18 PPU și C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, punctele 90 și 91). A se vedea de asemenea în acest sens anumite decizii naționale, cum ar fi Hotărârea Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), Camera întâi civilă, din 14 octombrie 2009 (nr. 08-16.369 și nr. 08-16.549) și comentariile formulate în special de Clavel, S., „Conflits de juridictions. – Exequatur d'un jugement étranger. – Injonction anti-suit. – Ordre public international. – Clause attributive de juridiction. – Clauses de procédure.", *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Paris, ianuarie 2010, nr. 1, p. 146-155 și în special p. 152, și de Muir Watt, H., „La protection d'*anti-suit injonction* n'est pas contraire à l'ordre public international", *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Paris, 2010, p. 158-163. A se vedea de asemenea Hotărârea High Court din 6 iunie 2018, Nori Holding Limited and others v. Public Joint-Stock Company „Bank Otkritie Financial Corporation", punctul 90, citată de Law, S., „Article 29", în Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2022, p. 466-483, în special punctele 29.52 și 29.54, p. 481 și 482.

[36] A se vedea nota de subsol 18 din prezentele concluzii.

[37] În această privință, trebuie să se sublinieze că, dacă în Convenția de la Bruxelles convenția atributivă de competență avea ca efect, potrivit articolului 17 din aceasta, desemnarea unei singure instanțe competente, în Regulamentele nr. 44/2001 și nr. 1215/2012, această normă a fost menținută „cu excepția unei convenții contrare a părților".

45. Curtea nu s-a pronunțat încă cu privire la această din urmă situație [38]. În opinia noastră, prin analogie cu soluția reținută în materie de arbitraj în Hotărârea Allianz și Generali Assicurazioni Generali [39], o parte care ar sesiza o instanță dintr-un stat membru, considerând că clauza atributivă de competență pe care a acceptat-o nu este aplicabilă, nu poate fi lipsită de protecția jurisdicțională la care are dreptul [40].

46. Astfel, temeiul interdicției „anti-suit injunctions” în cadrul Uniunii, și anume încrederea reciprocă între instanțe, precum și lipsa unei dispoziții specifice în Regulamentul nr. 1215/2012, care a înlocuit Regulamentul nr. 44/2001, justifică extinderea jurisprudenței Curții la cazurile în care o competență exclusivă a fost conferită unei instanțe în temeiul unui acord al părților [41]. Efectul util al acestui regulament este astfel garantat [42].

E. Cu privire la motivul întemeiat pe ordinea publică ce justifică refuzul recunoașterii și al executării „anti-suit injunctions”

47. Prevăzută la articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 [43], aprecierea caracterului vădit contrar ordinii publice a statului solicitat privește *efectele produse de hotărârea străină* dacă aceasta este recunoscută și executată [44], în raport cu concepția europeană a ordinii publice [45].

48. Potrivit jurisprudenței Curții, articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat strict în măsura în care constituie un obstacol în calea realizării unuia dintre obiectivele fundamentale ale acestui regulament. Prin urmare, nu trebuie să se recurgă la el decât

[38] În cauza Gjensidige (C-90/22), pendinte în prezent în fața Curții, aceasta este sesizată cu o cerere de interpretare a articolului 45 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1215/2012 (a doua întrebare preliminară) având ca obiect un acord de alegere a forului conținut într-un contract de transport internațional, reglementat de o convenție internațională specială, precum și noțiunea de „ordine publică” în acest context specific (a treia întrebare preliminară).

[39] C-185/07, EU:C:2009:69, punctele 26 și 31. Curtea a statuat că o instanță statală nu poate fi împiedicată să analizeze chestiunea prealabilă a validității sau a aplicabilității convenției de arbitraj și astfel să aprecieze, la cererea persoanei în cauză, dacă o convenție de arbitraj este caducă, inoperantă sau nesusceptibilă de a fi aplicată. Subliniem în această privință că, în pofida criticilor exprimate de doctrină după această hotărâre ca urmare a situației specifice a arbitrajului (a se vedea în special Muir Watt, H., *op. cit.*, p. 161), Hotărârea din 13 mai 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316), nu repune în discuție principiile pe care se întemeiază hotărârea menționată. A se vedea în același sens Hotărârea Cour de cassation (Curtea de Casație), Camera întâi civilă, din 14 octombrie 2009 (nr. 08-16.369 și nr. 08-16.549), care a decis că nu este contrară ordinii publice internaționale „anti-suit injunction”, al cărei obiect „în afara domeniului de aplicare al convențiilor sau al dreptului comunitar” constă în a asigura respectarea unei clauze atributive de competență. A se vedea, în ceea ce privește unele comentarii doctrinare referitoare la această hotărâre, nota de subsol 35 din prezentele concluzii.

[40] Discuția dintre părți poate privi în special condiția de fond pe care trebuie să o îndeplinească o convenție atributivă de competență, și anume că trebuie să privească „[litigiul] ce a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat” [articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001]. A se vedea Hotărârea din 21 mai 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, punctul 67). Instanța sesizată ar putea fi de asemenea determinată să verifice dacă clauza de alegere a forului nu derogă de la o normă de competență exclusivă sau dacă s-a manifestat o intenție de a deroga de la aceasta ori dacă aceasta nu a fost înlocuită cu ocazia altor împrejurări. A se vedea, cu titlu ilustrativ, Legros, C., „Commerce maritime. – Contrat de transport de marchandises. Responsabilité du transporteur”, *JurisClasseur Transport*, LexisNexis, Paris, 25 septembrie 2021, fasciculul 1269, II, Conflits de juridictions, punctul 48. A se vedea, în plus, în ceea ce privește recunoașterea unei hotărâri de constatare a necompetenței întemeiate pe o clauză atributivă de competență și a motivelor sale referitoare la validitatea acesteia, Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung și alții (C-456/11, EU:C:2012:719, punctele 29 și 41).

[41] A se vedea în acest sens Usinier, L., *op. cit.*, punctul 5. A se vedea de asemenea Legros, C., *op. cit.*, punctul 48.

[42] A se vedea în acest sens Hotărârea din 27 aprilie 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punctul 29), și Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punctul 24).

[43] A se vedea punctele 5 și 26 din prezentele concluzii.

[44] A se vedea Raportul domnului P. Jenard referitor la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1979, C 59, p. 1), în special p. 44, precum și Hotărârea din 28 aprilie 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, punctul 60 și jurisprudența citată).

[45] A se vedea Hotărârea din 28 martie 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, punctele 25-27). A se vedea, cu privire la această noțiune, Nowak, J. T., și Richard, V., „Article 45”, în Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, *op. cit.*, p. 638-678, în special punctele 45.69-45.72, p. 666-668, și Mankowski, P., „Article 45”, în Magnus, U., și Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, a doua ediție, Otto Schmidt, Köln, 2023, p. 842-918, în special punctul 28 și urm., p. 864 și urm.

în cazuri excepționale. Curtea controlează limitele în cadrul cărora instanța dintr-un stat membru poate recurge la această noțiune pentru a nu recunoaște o hotărâre pronunțată în alt stat membru [46].

49. În ceea ce privește ordinea publică procedurală [47], Curtea a adoptat o concepție largă a noțiunii menționate la acest articol 34 punctul 1, considerând că poate fi opusă în cazul unui obstacol în calea dreptului la o cale de atac efectivă garantat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [48].

50. În speță, întrebarea instanței de trimitere privește recunoașterea și executarea hotărârilor, întemeiate în special pe încălcarea unei clauze de alegere a forului conținute în acordurile tranzacționale, pronunțate de instanța desemnată de părți, care stabilește consecințele pecuniare ale acestora [49]. În special, hotărârile menționate impun părților la acordurile respective care nu au sesizat inițial această instanță să suporte o despăgubire legată de cheltuielile de judecată suportate de celelalte părți acționate în justiție în alt stat membru, cu titlu de avans.

51. Însoțite de măsuri destinate să asigure executarea lor, hotărârile menționate, care nu au fost pronunțate cu titlu asigurător, prevăd acordarea altor despăgubiri în cazul continuării procedurii în fața instanței elene. Prin efectele lor, acestea depășesc, așadar, cu mult cadrul interpretării acordurilor tranzacționale și al examinării competenței sale de către instanța desemnată de părți în aceste acorduri [50].

[46] A se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctele 48 și 49 și jurisprudența citată), precum și Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni, (C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 38 și 40). A se vedea de asemenea Hotărârea din 20 iunie 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, punctul 77).

[47] A se vedea în această privință Gaudemet-Tallon, H., și Ancel, M.-E., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlements 44/2001 et 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 et 2007)*, a șasea ediție, Librairie générale de droit et de jurisprudence, colecția „Droit des affaires", Paris, 2018, punctul 438 și urm., p. 611 și urm., precum și Nowak, J. T., și Richard, V., *op. cit.*, punctul 45.82 și urm., p. 671 și urm.

[48] A se vedea în acest sens Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 44-46 și jurisprudența citată). Astfel, constituie o încălcare a ordinii publice procedurale o atingere vădită adusă dreptului la apărare, sub rezerva exercitării căilor de atac (punctele 48 și 50 din această hotărâre, precum și jurisprudența citată). Cu privire la aplicarea acestui motiv de refuz al recunoașterii „anti-suit injunctions", a se vedea Mankowski, P., *op. cit.*, punctul 31, p. 869.

[49] Trebuie să se sublinieze că această întrebare nu privește temeinicia acordării daunelor interese atunci când o parte a încălcat o convenție atributivă de competență. În această privință, în primul rând, trebuie amintit că, în stadiul recunoașterii unei hotărâri, este interzisă orice revizuire pe fond [a se vedea Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punctul 41), și Hotărârea din 16 ianuarie 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, punctul 54)]. În al doilea rând, considerăm totuși oportun să menționăm dezbaterea doctrinară care există în acest domeniu. A se vedea, pe de o parte, Gaudemet-Tallon, H., și Ancel, M.-E., *op. cit.*, punctul 162, p. 215, care susține un răspuns negativ în dreptul Uniunii. A se vedea pe de altă parte Brosch, M., și Kahl, L. M., „Article 25", în Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, *op. cit.*, p. 344-374, în special punctul 25.75, p. 366, în care sunt citate deciziile pronunțate de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) la 17 octombrie 2019, III ZR 42/19, punctele 41-45, și de Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania) la 23 februarie 2007, nr. 201/2007, precum și Álvarez González, S., „The Spanish Tribunal Supremo Grants Damages for Breach of a Choice-of-Court Agreement", *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)*, Gieseking, Bielefeld, vol. 29, nr. 6, 2009, p. 529-533. Observăm că, în această decizie germană, invocată de Charles Taylor și de FD, decizia de despăgubire a instanței desemnate de părți a intervenit după ce prima instanță sesizată și-a verificat competența. A se vedea în special comentariul lui Burianski, M., „Damages for breach of an exclusive jurisdiction clause", ianuarie 2020, disponibil la următoarea adresă de internet: https://www.whitecase.com/insight-alert/damages-breach-exclusive-jurisdiction-clause.

[50] În această privință, în cauza principală, se putea ridica problema aplicării normelor de procedură enunțate în Hotărârea din 9 decembrie 2003, Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657), sub rezerva constatării că erau îndeplinite condițiile de litispendență. Contrar celor decise de Curte, legiuitorul Uniunii, cu ocazia reformării Regulamentului nr. 44/2001, a acordat prioritate instanței de la locul forului ales pentru a confirma competența sa în condițiile stabilite la articolul 31 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 1215/2012, printre care cea ca aceasta să fie sesizată cu litigiul. Cu privire la această din urmă condiție esențială, în special în speță, a se vedea Usunier, L., *op. cit.*, punctul 29. Cu privire la extinderea acestei soluții la situațiile în care Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabil, a se vedea Gaudemet-Tallon, H., și Ancel, M.-E., *op. cit.*, punctul 367, p. 534. Pe de altă parte, trebuie amintit că, în stadiul recunoașterii unei hotărâri străine, nerespectarea normelor de litispendență nu împiedică o asemenea recunoaștere. A se vedea Hotărârea din 16 ianuarie 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, punctul 52).

52. Astfel, replasate în contextul lor, în special ordonanțele High Court au în mod incontestabil efectul de a constrânge părțile în cauză să renunțe la acțiune. Prin aceasta, se împiedică în mod indirect accesul la singura instanță sesizată cu litigiul pe fond care, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001, are puterea de a se pronunța cu privire la competența sa, de a finaliza procedura și de a se pronunța cu privire la cheltuielile de judecată aferente procedurii inițiate în fața sa, precum și cu privire la eventualele cereri de despăgubire legate de aceasta.

53. Considerând că este de competența acestei instanțe să efectueze o apreciere globală a procedurii și a ansamblului circumstanțelor [51], instanța de trimitere invocă în mod întemeiat, în opinia noastră, că recunoașterea și executarea hotărârii și a ordonanțelor High Court sunt vădit incompatibile cu ordinea publică a forului, arătând că se aduce atingere principiului fundamental în spațiul judiciar european bazat pe încredere reciprocă [52] potrivit căruia fiecare instanță se pronunță cu privire la propria competență. Amintim că acest principiu a determinat Curtea să enunțe că, în orice împrejurare, el se opune pronunțării unor decizii care interzic în mod direct sau indirect continuarea unei proceduri inițiate în alt stat membru.

54. Cu alte cuvinte, ca urmare a temeiului sistemic al interdicției respective, nu se poate admite derogarea de la aceasta fără a acorda efecte unei decizii care ar fi fost interzisă în cadrul unei proceduri directe.

55. Prin urmare, propunem Curții să răspundă afirmativ la prima întrebare preliminară și, în consecință, să constate că nu este necesară examinarea celei de a doua întrebări.

V. Concluzie

56. Având în vedere toate considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Areios Pagos (Curtea de Casație, Grecia) după cum urmează:

Articolul 34 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

trebuie interpretat în sensul că

o instanță dintr-un stat membru poate refuza recunoașterea și executarea unei hotărâri din cauza caracterului contrar ordinii publice întemeiat pe faptul că această hotărâre împiedică continuarea unei proceduri pendinte în fața unei alte instanțe din acest stat membru, în măsura în care acordă uneia dintre părți o despăgubire pecuniară provizorie pentru cheltuielile de judecată pe care le suportă ca urmare a inițierii acestei proceduri, pentru motivul, pe de o parte, că obiectul acestei proceduri este acoperit de un acord tranzacțional încheiat în condiții legale și confirmat de instanța din statul membru care a pronunțat hotărârea respectivă și, pe de altă parte, că instanța din celălalt stat membru, în fața căreia a fost inițiată această procedură, nu este competentă în temeiul unei clauze atributive de competență exclusivă.

[51] A se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, punctul 48).

[52] A se vedea punctul 40 din prezentele concluzii.